

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2677/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost:	Základní škola a Mateřská škola Olešná, okres Rakovník
Sídlo:	Olešná 61, 269 01 Rakovník
IČ:	71 006 613
Identifikátor:	600 055 698
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Vlastou Kantoříkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Olešná 8, 269 01 Rakovník
Místo inspekční činnosti:	Olešná 61, 269 01 Rakovník Olešná 160, 269 01 Rakovník
Termín inspekční činnosti:	8. - 9. prosinec 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 5 školského zákona a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného **Základní školou a Mateřskou školou Olešná, okres Rakovník** podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla zaměřena na vzdělávání realizované v základní škole a mateřské škole. Hodnoceným obdobím byly školní roky 2008/2009 až 2011/2012 ke dni inspekce.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola Olešná, okres Rakovník (dále též škola) vykonává činnost základní školy (kapacita 50 žáků), mateřské školy (kapacita 28 dětí), školní družiny (kapacita 20 žáků), školní výdejny (kapacita 50 stravovaných) a školní jídelny (kapacita 100 stravovaných). Škola slouží dětem z obce Olešná a okolních obcí. Do vyšších ročníků žáci přecházejí především do úplných základních škol v Rakovníku.

V posledních třech letech dochází k poklesu počtu dětí zapsaných v mateřské škole (26, 23, 19). Nejvyšší povolený počet dětí v MŠ byl v aktuálním školním roce naplněn pouze na 70 %. V jedné věkově smíšené třídě bylo v době konání inspekce zapsáno 19 dětí. Základní škola má v tomto školním roce pouze první tři ročníky se žáky vyučovanými v jedné třídě; k 30. září 2011 vykazala ZŠ 14 žáků (28 % kapacity), jeden z nich je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu. Počet žáků kolísá, neboť v roce 2010/2011 byl ve škole pouze 1. a 2. ročník (celkem 8 žáků), v roce 2009/2010 ročník 1., 3. a 5. (celkem 10 žáků) a v roce 2008/2009 pouze 2., 3. a 4. ročník (celkem 8 žáků). Počet žáků přicházejících do 1. ročníku se za poslední období mírně zvýšil (0, 3, 6, 7).

Vzdělávání probíhá na dvou adresách. V účelně zrekonstruované budově z počátku 19. století je umístěna základní škola, školní družina a jídelna výdejna. Mateřská škola je umístěna na kraji obce v přízemní účelově postavené budově nedaleko ZŠ. Ke sloučení se základní školou došlo v roce 2003.

Mateřská škola vzdělává podle Školního vzdělávacího programu „*Od podzimu do léta*“ platného od 1. září 2010 (dále ŠVP PV). Hlavní záměry jsou orientované na rozvoj osobnosti dětí v sociálně příznivém prostředí. Předškolní vzdělávání zajišťuje stabilní tým dvou odborně kvalifikovaných učitelů. Základní škola vzdělává podle částečně aktualizovaného Školního vzdělávacího programu „*Škola hrou*“ platného od 1. září 2007 (dále ŠVP ZV) zaměřeného zejména na čtení s porozuměním. Výuku zajišťuje kvalifikovaná ředitelka školy a vychovatelka školní družiny bez vysokoškolského vzdělání.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Mateřské škole se daří naplnit vizi příznivého sociálního klima, pozitivní a tvořivé atmosféry, na které se podílejí všichni zaměstnanci MŠ. Mezi dětmi a dospělými je zřejmá důvěra, probíhala bezkonfliktní komunikace.

V souladu s hlavním cílem ŠVP PV jsou vytvořeny příznivé podmínky pro rozvoj osobnosti dětí. V malém kolektivu byly cíleně zařazovány aktivity a kooperativní hry podporující sociální vztahy, vzájemnou toleranci a ohleduplnost, starší děti byly vedeny k pomoci mladším. Děti respektovaly nastavená třídní pravidla, v komunikativních kruzích si vzájemně naslouchaly. Sociální postoje jsou podporovány i úzkou spoluprací se ZŠ. Ke vzájemné sounáležitosti přispívají společně organizované akce (např. divadelní představení, výlety, exkurze), vzájemné návštěvy a společná vystoupení pro rodiče a veřejnost.

Všechny děti využívaly bohatou nabídku aktivit vztahujících se ke zvolenému tématu. Ty učitelky začleňovaly do spontánních i řízených činností, které byly v průběhu dne vyvážené. Zvolené formy a metody vzdělávání respektovaly specifika předškolního věku. Vhodně bylo aplikováno zejména činnostní a prožitkové učení s prvky tvořivé dramatiky. Díky poutavé motivaci se děti včetně těch nejmladších všech aktivit s nadšením zúčastňovaly. V průběhu dne učitelky uplatňovaly jak individuální přístup, tak také aktivity řízené se všemi dětmi najednou nebo ve skupinkách. Děti měly prostor pro svoji volbu i aktivní účast, v případě přání si mohly započatou činnost dokončit. Vhodně byla uplatněna diferenciací činností podle věku a schopností dětí. Pozitivní hodnocení bylo průběžně učitelkami uplatňováno, pro vyjádření sebehodnocení jsou ve třídě připraveny symboly. Děti byly v průběhu všech aktivit samostatné, pouze podpora samostatnosti při stolování nebyla dostatečná. Záměry stanovené ve ŠVP PV k rozvoji samostatnosti dětí jsou tedy naplňovány pouze částečně.

Učitelky systematicky vedou záznamy o vzdělávacích pokrocích dětí. Na základě vlastní pedagogické diagnostiky sledují u dětí školní připravenost. Společně s rodiči a pedagogicko-psychologickou poradnou řeší včas možná rizika školní neúspěšnosti. Rovněž byl vypracován a v praxi realizován podpůrný individuální vzdělávací plán pro dítě s odkladem povinné školní docházky. Do programu jsou vhodně zařazovány preventivní logopedické chvílky s prvky gymnastiky mluvidel. Vzhledem k vysokému výskytu vad řeči je zapotřebí zvýšit účinná opatření v této oblasti (např. užší spolupráce s klinickým logopedem, rozšíření kvalifikace učitelek). Systém předávání informací o průběhu vzdělávání a pokrocích dětí zákonným zástupcům je funkční.

Zdravý vývoj dětí je preventivně dobře podporován plaveckým výcvikem a návštěvami v solné jeskyni, v aktuálním školním roce je zařazena i canisterapie. Po obědě je prováděna dentální hygiena. Ve třídě mají děti k dispozici nabídku pití, kterou však v době inspekce samostatně nevyužívaly. Děti s nižší potřebou spánku nejsou v době odpoledního odpočinku ke spánku nuceny. Každodenně jsou zařazovány účinné zdravotně preventivní aktivity a dostatečný pobyt venku. Učitelky dbají na bezpečnost dětí, průběžně je seznamují s pravidly bezpečnosti, o čemž svědčí i zápisy v třídní knize.

V průběhu dne byly vhodně podporovány dovednosti potřebné pro čtení, psaní i počítání, tyto aktivity jsou nenásilně začleněny do nabídky činností. Děti mají širokou slovní zásobu, pamatují si řadu básní i písní, zvládají sluchovou analýzu. Škola vhodně podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti jak pravidelným čtením, tak i nabídkou knih a časopisů. Při výtvarných a pracovních činnostech byla vhodně rozvíjena jemná motorika a grafomotorika. Děti prokazovaly také dobrou orientaci v základních matematických pojmech a operacích. Environmentální výchova a vzdělávání je podporována zejména blízkým kontaktem s přírodním okolím mateřské školy a aktivním zapojením dětí do soutěže „Recyklohraní“. Informační gramotnost je podporována prací s encyklopediemi, plánováno je seznamování s nově pořízenou interaktivní tabulí v ZŠ.

Základní škola je školou rodinného typu. Vzdělávání probíhá v malém počtu žáků (ve 3. ročníku je jeden žák, ve 2. ročníku šest žáků, v 1. je žáků sedm). V hospitovaných hodinách tak mohla být výuka účelně diferencována, pouze v 1. a ve 2. ročníku chyběla větší míra individualizace. V navštívených hodinách žáci samostatně využili aplikace interaktivní tabule, další z žáků pracoval na počítači a samostatně procvičoval učivo. Učitelky vedly žáky ke čtení s porozuměním, vhodně vytvářely prostor pro rozvíjení jejich komunikativních dovedností, žáci také tyto možnosti úspěšně využívali a prezentovali své dovednosti a znalosti. Vždy byla poskytována hodnotící zpětná vazba, částečně chybělo motivování pochvalou a pozitivním očekáváním včetně využití sebehodnocení. Přírodovědnou gramotnost žáků vhodně podporuje projekt „Les ve škole – škola v lese“ realizovaný školou a financovaný z Evropského sociálního fondu. Žáci jsou zapojeni také do soutěže „Recyklohraní“. U žáků je vhodně, vzhledem k jejich věku, podporována čtenářská gramotnost, jsou vedeni ke čtenářství. Sociální gramotnost vhodně rozvíjejí také návštěvy divadelních představení i školou organizované akce (víkendový pobyt v Jesenici, veřejná vystoupení, výuka na dopravním hřišti). Žáci respektují pravidla chování stanovená v ZŠ, pokud měli příležitost, spolupracovali a vzájemně si naslouchali, na úrovni odpovídající jejich věku komunikovali a prokazovali znalosti. Ke zdravému životnímu stylu jsou žáci motivováni mimo jiné výukou plavání, organizováním školních výletů i aktivitami realizovanými ve školní družině, které vzdělávací nabídku ZŠ vhodně doplňují. O bezpečnostních rizicích jsou žáci průběžně poučováni, v průběhu inspekce byl stanovený dohled dodržován.

Při přijímání žáků základní a mateřská škola sice vzájemně spolupracují, chybí však systém v předávání poznatků o jednotlivých vzdělávacích potřebách dětí.

Pro integrovaného žáka ředitelka školy vhodně zajistila jeho podporu, v rámci spolupráce s odborným poradenským zařízením; asociací APLA a SPC Vertikála, pro něj byl vytvořen individuální vzdělávací plán. Doporučené postupy byly ve sledované výuce většinou dodržovány. Spoluprací s rodiči žáků se škola snaží předcházet jejich školní neúspěšnosti. Výsledky vzdělávání žáků jsou projednávány, v opatřeních přijímaných k jejich zlepšení však dominuje zejména důraz na domácí přípravu žáků. V průběhu uplynulých let žáci po 5. ročníku přecházeli na II. stupeň nejčastěji do základních škol v Rakovníku. Celkové výsledky vzdělávání základní školy jsou zjišťovány pouze neformálně.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost ředitelky školy vykonává zkušená a k výuce na I. stupni ZŠ plně kvalifikovaná vyučující. Řízením mateřské školy pověřila vedoucí učitelku, která má praxi s vedením MŠ před sloučením se ZŠ i jako ředitelka, což se v plánovacím i hodnotícím systému MŠ pozitivně odráží. Jednání pedagogické rady probíhají odděleně, záznamy z těchto jednání dokladují jejich funkčnost. Činnost školy se řídí dokumenty, které stanovují jak pravidla provozu školy, tak kompetence jejích zaměstnanců. Školské radě jsou v souladu se školským zákonem poskytovány informace o vzdělávání v ZŠ.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání byl na základě předcházejícího hodnocení České školní inspekce upraven, takže splňuje požadavky školského zákona a Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV). Rovněž do souladu s požadavky školského zákona byl dán Školní řád MŠ. Další povinná dokumentace MŠ je vedena řádně.

Školní vzdělávací program základní školy není v souladu s platným Rámcovým programem pro základní vzdělávání. Kromě formálních nedostatků není v dokumentu např. zpracováno vlastní hodnocení, v osnovách jednotlivých předmětů chybí jejich časové a organizační vymezení. Počet hodin stanovený v učebním plánu nebyl v souladu s rozvrhem hodin platným v době inspekce. Nedostatky byly zjištěny také v platném školním řádu, v němž nejsou uvedeny zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků, zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, včetně předem stanovených kritérií, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace (§ 14 výše uvedené vyhlášky).

Přímá vyučovací povinnost učitelek MŠ je nastavena podle možností jednotřídní MŠ, k jejímu překrývání dochází částečně při pobytu venku, ojedinele již při didakticky řízených činnostech.

Většina hodin v ZŠ je vyučována kvalifikovaně, menší část hodin (0,3 úvazku) vyučuje vychovatelka školní družiny, která příslušnou kvalifikaci nezískala.

Při přijímání k základnímu i předškolnímu vzdělávání nebylo zjištěno porušení právních předpisů. Informace o škole jsou zveřejněny na webových stránkách obce. V době přijímání je organizován Den otevřených dveří, kde se mohou zájemci seznámit s prostředím MŠ. Adaptace na prostředí MŠ je nabízena rodičům již v červnu v odpoledních hodinách, na začátku školního roku probíhá bez rodičů. Intenzivní spoluprací MŠ a ZŠ, kam většina předškolních dětí přechází, je usnadněn přechod k povinnému vzdělávání.

Ve škole je účinně zajišťována prevence sociálně patologických jevů, funkční je také výchovné poradenství. Mateřská škola má z minulého období pozitivní zkušenosti s integrací dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ředitelka školy umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků podporující kurikulární reformu (vlastní hodnocení činnosti v zájmovém vzdělávání, výtvarné techniky, školská legislativa, tvořivé činnosti). Nové poznatky ze seminářů zejména učitelky mateřské školy účinně přenášejí do praxe.

Ve sledovaném období došlo ke zlepšení materiálních podmínek ZŠ i MŠ. V budově MŠ bylo např. opraveno ohrazení terasy, vyměněna část akumulčních kamen. Byly pořízeny nové dětské stolky a židle, školní zahrada byla vybavena novými průlezkami a osázena zelení. Třída je částečně vybavena starším nábytkem, novější stolky pro děti však nejsou výškově diferencované a také vybavení pro spontánní pohybové aktivity není zcela postačující. Učitelky mají k dispozici počítač s internetovým připojením, počítače pro děti MŠ záměrně nevládní. Vybavení pedagogické knihovny i literatury pro děti je dostatečné. Budova ZŠ postupně prochází rekonstrukcí; byla částečně opravena fasáda a vnitřní omítky. Na nákup učebních pomůcek byla využita dotace poskytnutá MŠMT účelově na školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání a dotace ze státního rozpočtu na ostatní neinvestiční výdaje. Učebnice, učební pomůcky, hračky a didaktické pomůcky byly pořizovány rovněž z prostředků zřizovatele. Ke zlepšení materiálního vybavení výpočetní technikou v ZŠ přispělo zapojení školy do projektu „EU - peníze školám“; byla pořízena interaktivní tabule. Ke zlepšení materiálních podmínek přispělo také pořízení výškově nastavitelných lavic z prostředků získaných od sponzora.

V hodnoceném období škola disponovala základní dotací ze státního rozpočtu a prostředky poskytnutými MŠMT určenými na rozvojové programy a pokusná ověřování. Jednalo se například o programy na posílení platové úrovně pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy, prostředky na posílení platové úrovně vysokoškolsky vzdělaných pedagogických pracovníků apod.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o jednotřídní školu s nízkým počtem žáků (ve školním roce 2010/2011 byla zřizovatelem povolena výjimka z nejnižšího počtu žáků), nebyla výše dotace ze státního rozpočtu na platy dostatečná. V souvislosti s tím pokryl zřizovatel v hodnoceném období (roky 2009 až 2011 ke dni provedení inspekce) chybějící prostředky na platy ze svého rozpočtu. Na platy škola vyčerpala rovněž finanční prostředky účelově poskytnuté z MŠMT na navýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků a na posílení úrovně odměňování pedagogických pracovníků.

Z prostředků zřizovatele byly rovněž částečně hrazeny neinvestiční náklady jinak hrazené ze státního rozpočtu, aktuálně je řešen projekt zateplení a obnovy budovy MŠ.

Pro rozvoj materiálních podmínek k realizaci vzdělávacích programů využívá vedení školy rovněž zdroje získané vlastní činností (poplatek za vzdělávání v MŠ, školní družině a za stravné) a ostatní zdroje příjmů (úroky z vkladového účtu u banky).

Další zdroje finančních prostředků získává škola zapojením do programu „Recyklohraní“ (třídění a recyklace odpadu) a dobrým umístěním v různých soutěžích (za velmi dobré umístění v soutěži ve sběru druhotných surovin byl pořízen nábytek a koberec do školní družiny). Vedení školy se dařilo oslovovat sponzory, kteří školu podporovali jak věcnými, tak finančními sponzorskými dary.

Spolupráce vedení školy se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni. Spolupráce s dalšími partnery je omezená místními podmínkami. Škola se prezentuje na webových stránkách obce. Mateřská škola úspěšně prezentuje výtvarné práce dětí v rakovnickém obchodě, účastní se výtvarné soutěže. V loňském školním roce byla rozšířena spolupráce s rodiči o podzimní a velikonoční dílnu, byly zavedeny prodloužené víkendy s rodiči. Zapojení rodičů do jednotlivých témat (např. půjčování literatury) přispívá k úspěšné realizaci vzdělávacího obsahu. Ve spolupráci s obcí jsou pořádány různé akce, kde se škola může prezentovat (např. rozsvěcení vánočního stromku).

Pro rodiče je zajištěno i poradenství ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, která zajišťuje odbornou přednášku.

Závěry

- 1) *Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola Olešná, okres Rakovník vykonává činnost v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.*
- 2) *Vzhledem k nízkému počtu žáků v ZŠ nepostačoval základní normativ na pokrytí nákladů na platy ani na ostatní neinvestiční výdaje školy. S využitím ostatních zdrojů, zejména účelově poskytnutých prostředků, prostředků z ESF, a od zřizovatele měla škola předpoklady pro vytvoření personálních i materiálních podmínek pro realizaci školních vzdělávacích programů.*
- 3) *Ředitelka školy splňuje předpoklady pro výkon funkce; vhodně stanovila dalším zaměstnancům školy jejich pravomoci. Rizikem v oblasti řízení jsou dílčí nedostatky v kontrolním systému školy (viz níže bod 5).*
- 4) *V MŠ je nastavený kvalitní a funkční systém řízení. ŠVP PV je v souladu se školským zákonem a RVP PV.*
- 5) *Dokumenty ZŠ (ŠVP ZV, školní řád) je nutné uvést do souladu se školským zákonem a vyhláškou č. 48/2005 Sb.*
- 6) *Škola zajišťuje bezpečné prostředí ke vzdělávání a přijímá opatření k zajištění rovnosti ve vzdělávání, realizuje prevenci rizikových jevů. Postupně se také daří realizovat některé záměry ve zlepšení materiálních podmínek.*
- 7) *Spolupráce s rodiči a celkové klima školy významně přispívají k naplňování záměru vytvoření školy rodinného typu.*
- 8) *Průběh vzdělávání v době inspekce respektoval specifika předškolního i základního vzdělávání, byly užity jeho vhodné metody a formy. Vzdělávací proces ve škole se vyznačoval podporou rozvíjení gramotností dětí a žáků.*

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 29. února 2012 požaduje podání písemné zprávy o odstranění nedostatků zjištěných ve Školním řádu ZŠ a ve lhůtě do 31. srpna 2012 o odstranění nedostatků zjištěných v ŠVP ZV. Zprávu zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě.

Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 7. ledna 2012

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, školní inspektorka   V. Ritz-Radlinská Scherlingová, v. r.

Mgr. Blanka Kloudová, školní inspektorka   Blanka Kloudová, v. r.

Ing. Bc. Marcela Orthoberová, kontrolní pracovnice   Marcela Orthoberová, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Olešné dne 26. ledna 2012

(razítko)

Mgr. Vlasta Kantoříková, ředitelka školy

V. Kantoříková, v. r.

Připomínky ředitelky školy

15. února 2012

Připomínky nebyly podány.